

REGISTRUL AUTO ROMÂN

COMPARTIMENT PREVENIRE FAPTE DE CORUPȚIE

B-dul Expoziției nr. 1K, Sector 1, Cod Poștal 012101, București, Tel. 021/2027000; Int. 8223

Nr. 122 din 13.02.2025

POLITICA ANTIMITĂ

Ghidul de conformare la politica antimită a Registrului Auto Român - RA

DECLARAȚIE

privind aderarea la valorile fundamentale, principiile, obiectivele
și mecanismul
de monitorizare stabilite în Strategia Națională Anticorupție

DIRECTORUL GENERAL AL REGIEI AUTONOME - REGISTRUL AUTO ROMÂN,

luând act de prevederile Strategiei Naționale Anticorupție (SNA) pe perioada 2021-2025, adoptată prin Hotărârea Guvernului nr.1269/17.12.2021, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public, recunoscând importanța obiectivelor Strategiei Naționale Anticorupție, precum și a mecanismului de monitorizare al acesteia,

adoptă prezenta Declarație prin care

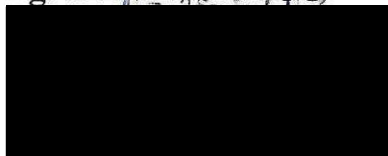
**Aderă la valorile, principiile, obiectivele, măsurile și termenii prevăzute de
Strategia Națională Anticorupție 2021 - 2025**

Prin formularea prezentei Declarații, Directorul General al Registrului Auto Român – Regie Autonomă (RAR-RA), respinge și condamnă corupția, în toate formele sale de manifestare și își exprimă angajamentul ferm de a susține în continuare, prin toate mijloacele legale și administrative, acțiunile de prevenire și combatere a corupției.

În acest scop reprezentanții și angajații regiei au obligația să ia toate măsurile necesare pentru evitarea situațiilor de conflict de interese și incompatibilități, au datoria ca în exercitarea atribuțiilor de serviciu să considere interesul public mai presus de orice alt interes și să respecte **valorile fundamentale și principiile stabilite în Strategia Națională Anticorupție 2021-2025.**

DIRECTOR GENERAL

ing. MIHALALECU

STIMAȚI COLEGI,

Prestigiul Registrului Auto Român – Regie Autonomă, receptat la nivelul instituțiilor sau societăților de profil ce apelează la serviciile noastre este determinat de valoarea fiecăruia dintre noi.

Valorile noastre cele mai de preț precum: cinstea, onestitatea, respectul pentru oameni, transparența și integritatea trebuie transpuse în activitatea noastră zilnică indiferent de mediul și zona noastră de activitate, de relațiile pe care le avem cu clienții și furnizorii noștri de interacțiunea cu autoritățile guvernamentale și alți factori interesați.

De conduita personală depinde succesul entității noastre. Nimic nu are prioritate mai mare decât a fi deschis, corect și onest.

Una din valorile noastre cheie este încrederea de care RAR-RA, se bucură din partea clienților și colaboratorilor noștri. Trebuie să depunem toți eforturi pentru a ne asigura că facem tot ce ne stă în putință pentru a proteja această valoare, pe care am construit-o în decursul multor ani de activitate. Unul din modurile prin care putem face acest lucru este printr-o respectare strictă a tuturor legilor, reglementărilor și procedurilor interne.

Trebuie să ne angajăm cu toții în promovarea integrității în conformitate cu cele mai înalte standarde etice mai ales prin instrumente de prevenire și identificare a practicilor de corupție.

Angajamentul nostru față de fenomenul de corupție are un caracter imperativ și strict: **„Toleranță zero față de mită și corupție”**.

Suntem conștienți că ne desfășurăm activitatea în medii dificile și că ne confruntăm cu diferite culturi în care corupția este foarte răspândită, însă acest aspect nu poate fi folosit niciodată ca o scuză. Este esențial să ne asigurăm că personalul RAR-RA înțelege responsabilitățile care îi revin și că are o conduită corespunzătoare valorilor și politicilor noastre antimită și anticorupție.

După implementarea actelor normative privind prevenirea și combaterea mitei și corupției RAR-RA și-a consolidat procedurile anti-corupție și continuă să le reexamineze și actualizeze în funcție de modificările survenite în legislație în decursul timpului. Acest lucru se efectuează nu doar pentru a respecta legile antimită și anticorupție, ci și pentru a ne proteja și a ne păstra angajamentul de a ne desfășura activitățile corect, onest și deschis, în conformitate cu cele mai înalte standarde etice și deontologice profesionale.

Corupția ar expune RAR-RA, angajații și alte persoane care acționează în numele instituției noastre riscului de urmărire penală, de a primi amenzi și alte sancțiuni penale, aspecte în contradicție totală cu tot ceea ce noi și marca noastră reprezentăm și ne dorim.

Respectându-ne valorile, ne asigurăm că politica antimită a RAR-RA nu constă doar în niște vorbe scrise pe o foaie de hârtie ,ci este o atitudine preluată de toți angajații noștri, indiferent de locul și de mediul în care activează, în activitatea lor profesională de zi cu zi.

Prin punerea în practică a acestor principii valori și politici de către angajații regiei ,vom continua să facem din RAR-RA o entitate de care să ne putem mândri.

Ghidul de conformare la politica antimită a RAR-RA oferă o prezentare detaliată a modului de aplicare a politicilor antimită și anticorupție ale entității.

Ghidul a fost elaborat astfel încât să vă furnizeze, instrumentele și cunoștințele necesare care să vă ajute să puteți identifica și preveni practicile de mită și corupție.

Responsabilitatea fiecărui angajat al RAR-RA implică și angajamentul de a ne desfășura activitatea conform unor standarde de etică înalte. Politica de față a fost creată tocmai cu scopul de a ne sprijini să facem acest lucru.

Există câțiva pași importanți pe care trebuie să-i parcurgem ca să păstrăm standardele de integritate la un nivel înalt în activitatea noastră:

- să ne familiarizăm cu Politica antimită a instituției noastre;
- să o aplicăm în activitatea noastră;
- să încercăm în permanentă să facem ceea ce este corect și legal;
- să cerem ajutor dacă nu suntem siguri ce trebuie să facem.

A acționa legitim și cu integritate este o cerință esențială pentru toți angajații regiei precum și pentru cei care lucrează în numele instituției noastre dar și pentru clienții și partenerii noștri de afaceri.

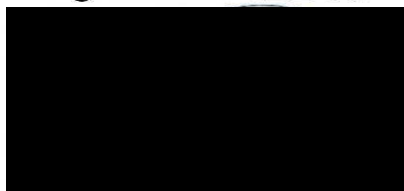
Desfășurarea activității într-o manieră etică corectă contribuie major la reputația noastră bună și la succesul nostru continuu.

Trebuie să lucrăm împreună pentru a ne asigura că reputația entității noastre rămâne în continuare impecabilă.

Cu respect,

DIRECTOR GENERAL

ing. MIHAI ALECU

GHIDUL DE CONFORMARE LA POLITICA ANTIMITĂ A REGISTRULUI AUTO ROMÂN – REGIE AUTONOMĂ

De ce este importantă această politică pentru tine și pentru activitatea pe care o desfășori?

Ghidul de conformare la politica antimită a RAR-RA stabilește cerințele și procedurile impuse de politica regiei în vederea asigurării respectării legislației anticorupție și antimită aplicabile. Este extrem de important să analizezi cu atenție și să aderi la principiile indicate în această politică antimită din următoarele motive:

- Pentru a acționa în conformitate cu valorile și principiile RAR-RA;
- Pentru a proteja reputația și prestigiul RAR-RA;
- Pentru a asigura respectarea tuturor legilor în domeniul anticorupție și antimită aplicabile RAR-RA;
- Pentru a contribui la punerea în practică a legislației anticorupție și antimită și pentru a crește nivelul de conștientizare în acest sens.

Ce trebuie să facem pentru a respecta politica antimită și cum folosim acest ghid?

Fiecare angajat din regie trebuie să respecte un standard de comportament care minimizează riscul de mită pentru regie. Toate interacțiunile noastre cu persoane sau entități publice ori private trebuie să fie deschise, transparente și desfășurate corespunzător urmând procedurile noastre interne ce ne reglementează activitatea. Acest lucru va asigura faptul că nu va avea loc nici un act de mită sau corupție și va duce la evitarea oricărei aluzii sau sugestii că ne comportăm necorespunzător.

Pentru a asigura respectarea acestei politici, trebuie să reții următoarele reguli:

- Trebuie să participi la toate temele de prevenție împotriva corupției; RAR-RA, prin Compartimentul Prevenire Fapte de Corupție (CPFC), organizează periodic la nivelul regiei, activități specifice de prevenție împotriva corupției și actelor de luare și dare de mită, cu teme educative obligatorii pentru a se asigura că fiecare angajat înțelege toate prevederile legislative anticorupție și antimită aplicabile și le respectă întocmai.
- Aplicarea unor măsuri rezonabile pentru a vă asigura că persoanele cu care interacționați sunt oneste și se abțin de la acte de mită;
- Utilizați întotdeauna canale comerciale aprobate pentru a efectua plăți;
- Dacă ai îndoieli, solicită îndrumare. Dacă vreodată nu ești sigur cum trebuie să reacționezi într-o situație sau dacă un anumit comportament poate fi nepotrivit sau poate contravine acestei politici, trebuie să soliciți întotdeauna îndrumare de la șeful CPFC (desemnat de conducerea regiei prin procedura internă de protecție a avertizorului de integritate), relevant înainte de a întreprinde o acțiune.

-Trebuie să îți exprimi motivele de îngrijorare. În cazul în care observi un comportament care te îngrijorează sau care poate reprezenta o încălcare a politicii noastre antimită, trebuie să semnalezi imediat acest aspect CPFC. În acest fel permiți RAR-RA să ia atitudine față de situația respectivă și să o corecteze, ideal înainte ca acesta să reprezinte o încălcare a legii sau un risc pentru reputația regiei. Acțiunile suspectate care reprezintă o încălcare gravă a politicii antimită, cum ar fi cele care implică persoane din conducerea RAR-RA, ce desfășoară diverse acțiuni infracționale de luare sau dare de mită trebuie raportate imediat șefului CPFC pentru a putea fi prezentate Directorului General odată cu aplicarea măsurilor de corecție și de îndepărtare a riscului aferent (a se vedea procedura specifică).

- Nu vei fi niciodată penalizat pentru că refuzi să dai ori să primești mită. Nici-un angajat nu va fi penalizat, fie prin evaluarea performanțelor sale, fie prin pierderea compensațiilor sau prin orice altă metodă pentru refuzul de a da sau primi mită. În același fel, performanța ta profesională nu va fi evaluată negativ în caz de întârziere sau pierderi financiare ca urmare a refuzului tău de a da sau lua mită. Totuși, elaborarea de planuri în avans face parte din evaluarea legitimă a performanțelor angajatului, prin urmare trebuie întotdeauna să îți faci planuri în avans, astfel încât să nu te afli în situația în care să fie nevoie să plătești mită pentru urgentarea soluționării unei solicitări.

RAR-RA are o atitudine de „toleranță zero” pentru toate încălcările acestei politici. Toți angajații regiei au obligația de a respecta standardele etice impuse de politica antimită și trebuie să ia măsuri responsabile în vederea prevenirii încălcării acesteia. În cazul încălcării voluntare a politicii sau dacă nu vei înainta un raport atunci când ai cunoștințe de încălcarea politicii antimită vei fi avertizat și/sau concediat după caz.

Încălcările voluntare pot fi, de asemenea, raportate organelor abilitate și pot conduce la inițierea unor proceduri de urmărire penală împotriva ta. **Luarea sau darea de mită constituie o infracțiune gravă și se pedepsește, conform legii, cu închisoare.**

CONSIDERAȚII GENERALE

Mita este văzută ca o formă de corupție aproape în toate țările lumii. Corupția a fost întotdeauna și va continua să fie un subiect care trebuie luat în considerare în contextul oricărei activități sau domeniu de activitate care prestează servicii.

Lupta împotriva mitei și a corupției în general sunt unele dintre cele mai mari provocări pentru dezvoltarea societății și creșterea nivelului de trai la nivel mondial.

Consecințele corupției pot fi catastrofale pentru economie, infrastructură, sănătate, educație, calitate și siguranță.

Corupția atrage după sine fenomene precum sărăcia, lipsa hranei, apariția bolilor, delincvența și obstrucționează societatea în a-și atinge scopurile. Corupția este una din cauzele principale care împiedică dezvoltarea economică și socială. Corupția denaturează statul de drept și principiile de bază care au condus la înființarea RAR-RA. Mita este un flagel ce a cuprins întreg mapamondul și are rădăcini înfipite adânc în istoria omenirii.

Datorită acestui fapt fenomenul dă naștere unor preocupări serioase de ordin politic, social, economic și moral. Mita distorsionează concurența, crește costurile afacerilor introduce incertitudini în tranzacțiile comerciale, crește costurile bunurilor și serviciilor și diminuează calitatea acestora, ceea ce poate duce la pierderi de vieți

omenești și de bunuri, distruge încrederea în instituții și interferează cu funcționarea corectă și eficientă a piețelor, erodează justiția și subminează drepturile omului.

Analiza fenomenului corupției prin instrumente de cercetare științifică reprezintă o activitate care completează în mod necesar orice politică națională anticorupție și ajută la construirea unei înțelegeri mai bune a conceptului larg al integrității în exercitarea unei funcții publice. Constatările Eurobarometrului, precum și ale altor cercetări naționale, se bazează, însă, în mod predominant, pe percepții generale și mai puțin pe experiențe concrete.

Pentru a corecta această deficiență de înțelegere a fenomenului, Ministerul Justiției și Facultățile de Drept ale Universităților din București și Amsterdam, cu sprijinul DNA (Direcția Națională Anticorupție) și PÎCCJ (Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție), au derulat un studiu privind corupția, al cărui scop a fost de a înțelege mai bine cauzele acesteia, precum și consecințele de ordin personal și profesional ale condamnărilor pentru fapte de corupție. În consecință, acest studiu s-a adresat persoanelor care au avut experiențe nemijlocite cu sistemul legal românesc în materia combaterii corupției, respectiv celor condamnați pentru fapte de corupție.

Concluziile cercetării susțin nevoia instrumentelor preventive și contribuie în felul acesta la oferirea unui suport științific demersurilor pe care Ministerul Justiției le promovează. Astfel, majoritatea factorilor propuși ca influențând comportamentul corupt au avut într-adevăr legătură cu intenția persoanelor de a se angaja în acte de corupție. Totuși, cei mai importanți factori explicativi au fost normele morale personale privitoare la corupție și beneficiile așteptate în urma angajării în acte de corupție. Dintre aceste beneficii, cele mai importante au fost satisfacția și gratificarea personală, precum și posibilitatea de a oferi o viață mai bună familiilor lor – iar nu câștigul financiar, după cum se presupune adesea. În mod similar, riscul de a fi prins și severitatea pedepsei nu au avut efectul disuasiv scontat. În cadrul studiului, au fost adresate de asemenea întrebări privind intențiile persoanelor respective de a se angaja în alte forme de comportament ne-etic.

Analizele arată că factorii care par să stea la baza corupției pot fi comparabili cu factorii care stau la baza lipsei de integritate în general.

În continuare, studiul a arătat că lipsesc în special acele mecanisme preventive care ar fi de natură să determine abținerea de la acte de corupție și respectarea standardelor de integritate. În timp ce România răspunde în principal la corupție în mod represiv, prin intermediul unui răspuns puternic al justiției penale, interviurile lasă impresia că multe dintre aceste cazuri ar fi putut fi evitate dacă ar fi fost implementate standarde de integritate, coduri clare de conduită și sisteme de gestionare a conformității în contextul organizațional în care acești respondenți s-au angajat în infracțiuni de corupție.

MĂSURILE DE TRANSPARENTĂ INSTITUȚIONALĂ ȘI DE PREVENIRE A CORUPȚIEI LA NIVELUL RAR-RA

I. CODUL DE CONDUITĂ ȘI ETICĂ PROFESIONALĂ

Valorile etice și principiile general acceptate privind conduita sunt încorporate în coduri de conduită. În general, codul de conduită reprezintă un set de reguli adoptat în mod voluntar de grupul căruia i se adresează și nu este obligatoriu ca acesta să prevadă

sanțiuni specifice pentru încălcarea regulilor prevăzute. Codurile de conduită pot viza grupuri sau instituții foarte diverse, de la categorii profesionale până la companii sau instituții publice.

II. CONSILIERUL DE ETICĂ

În scopul respectării și monitorizării implementării principiilor și normelor de conduită, conducătorii autorităților și instituțiilor publice desemnează un consilier de etică. Consilierul de etică exercită un rol activ în domeniul prevenirii încălcării normelor de conduită în conformitate cu prevederile art. 452 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare. De asemenea, autoritățile și instituțiile publice au obligația de a coordona, controla și monitoriza respectarea normelor de conduită de către personalul contractual, din aparatul propriu sau din instituțiile aflate în subordine, coordonare sau sub autoritate, cu respectarea prevederilor în domeniul legislației muncii și a legislației specifice aplicabile – art. 558 alin. (1) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

III. DECLARAREA CADOURILOR

Declararea cadourilor reprezintă o obligație legală reglementată de prevederile Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției, precum și de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 1126/2004 pentru aprobarea Regulamentului de punere în aplicare a Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției.

IV. DECLARAREA AVERILOR ȘI A INTERESELOR

Declararea averilor și a intereselor este reglementată, în principal, de prevederile Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, și de dispozițiile Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare.

V. CONFLICTELE DE INTERESE

Legislația națională, respectiv Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, definește conflictul de interese ca fiind situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative. Conflictul de interese de natură penală este definit de art. 301 din Codul penal, sub denumirea de folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane, ca fiind fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act prin

care s-a obținut un folos patrimonial pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori un afin până la gradul II inclusiv, Existența unui conflict de interese de natură administrativă nu presupune existența automată a unei fapte de corupție. Apariția unui conflict între interesele personale ale unui funcționar public și îndatoririle lui legale, fără ca acesta să fie rezolvat sau sancționat, poate avea ca rezultat corupția; un conflict de interese se poate concretiza, așadar, în cele din urmă, într-o infracțiune de corupție sau de serviciu. Soluționarea conflictelor de interese vizează, în consecință, adoptarea deciziilor în cadrul administrației publice exclusiv în baza interesului public.

VI. INCOMPATIBILITĂȚI

Problematica incompatibilităților este reglementată de Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative și Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare. Pentru a evita confundarea conflictelor de interese cu incompatibilitățile este necesar să avem în vedere faptul că dacă, pentru existența unui conflict de interese persoanele publice trebuie să ia o decizie care să influențeze un interes personal, pentru a se afla într-o situație de incompatibilitate un oficial public nu trebuie să ia nicio decizie, fiind suficient faptul că exercită concomitent două sau mai multe funcții al căror cumul este interzis de lege.

VII. INTERDICȚII DUPĂ ÎNCHEIEREA ANGAJĂRII (PANTOUFLAGE)

Legislația privind interdicțiile post-angajare vizează prevederi care sunt cuprinse în acte normative diverse, neexistând o reglementare unitară în acest sens:

- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare - Secțiunea a 4-a Reguli de evitare a conflictului de interese, art. 61;
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale - Secțiunea a 4-a Reguli de evitare a conflictului de interese, art. 74;
- Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern - art. 22 alin. (5);
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției - art. 94 alin. (3);
- O.U.G. nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora - art. 13 alin. (1);
- Legea Concurenței nr. 21/1996 – art. 70;
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii - art. 45;
- O.U.G. nr. 87/2020 privind organizarea și funcționarea Corpului de control al prim-ministrului, precum și pentru instituirea unor măsuri de îmbunătățire a activității acestuia – art. 7 alin (3).

VIII. TRANSPARENȚĂ ÎN PROCESUL DECIZIONAL

Transparența organizațională și decizională în cadrul unei organizații constituie instrumente optime în descurajarea și combaterea abuzurilor și a faptelor de corupție. Legea nr. 52/2003 stabilește regulile procedurale minime aplicabile în vederea transparenței decizionale în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, care pot fi dezvoltate conform specificului autorității prin elaborarea unei proceduri privind transparența decizională.

IX. ACCESUL LA INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC

Conform art. 31 alin. (1) din Constituția României, dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit, iar potrivit dispozițiilor alin. (2) al aceluiași articol, autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal. Accesul liber și neîngrădit la informația de interes public constituie, astfel cum stipulează și art. 1 din Legea nr. 544/2001, unul dintre principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile publice, în conformitate cu Constituția României și cu documentele internaționale ratificate de Parlamentul României.

X. PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

În data de 23 octombrie 2019, a fost adoptată Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii și a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) seria L, numărul 305 din 26 noiembrie 2019.

În calitatea sa de stat membru al Uniunii Europene, România a procedat la transpunerea Directivei prin adoptarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1218 din 19 decembrie 2022. Elementul de noutate al Legii nr. 361/2022 este conferit de faptul că, sfera de aplicabilitate a fost lărgită, aceasta cuprinzând atât autoritățile, instituțiile publice, alte persoane juridice de drept public, cât și persoanele juridice de drept privat.

De asemenea, Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public a abrogat Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii și a adus un plus de claritate normelor ce vizează protecția avertizorilor în interes public.

Avertizarea în interes public este un instrument care poate contribui eficient la prevenirea și combaterea corupției, precum și la menținerea standardelor de integritate atât în mediul public cât și în cel privat. Prin intermediul acestui instrument, persoanele din interiorul instituțiilor publice sau cele din sectorul privat își pot exprima îngrijorările sau temerile, pot trage semnale de alarmă sau chiar pot denunța practici imorale, abuzive și ilegale. Prin intermediul noului act legislativ, avertizorii în interes public / avertizorii de integritate beneficiază de un grad de protecție sporită, în acest sens fiind garantată respectarea libertății de exprimare și dreptul la informație.

XI. FUNCȚIILE SENSIBILE

În conformitate cu definiția prevăzută de Ordinului Secretariatului General al Guvernului (denumit în continuare OSGG) nr. 600/2018, funcție sensibilă este

considerată acea funcție care prezintă un risc semnificativ de afectare a obiectivelor entității prin utilizarea necorespunzătoare a resurselor umane, materiale, financiare și informaționale sau de corupție sau fraudă. Potrivit pct. 2.2.6 din Standardul 2 - Atribuții, funcții, sarcini din OSGG nr. 600/2018, conducătorul entității publice dispune identificarea funcțiilor sensibile pe baza unor factori de risc, centralizarea acestora la nivelul entității publice și stabilirea unei politici adecvate de gestionare a acestora prin elaborarea unor măsuri, astfel încât efectele negative asupra activităților desfășurate în cadrul entității publice să fie minime.

XII. RISCURI ȘI VULNERABILITĂȚI LA CORUPȚIE

Un element strategic al activității de prevenire a corupției și de asigurare a unui nivel ridicat de integritate îl constituie managementul riscurilor. Managementul riscurilor de corupție în cadrul regiei presupune identificarea, analizarea, evaluarea și monitorizarea riscurilor de corupție, precum și stabilirea și implementarea măsurilor de prevenire și control al acestora.

Hotărârea Guvernului nr. 599/2018 reglementează Metodologia standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu indicatorii de estimare a probabilității de materializare a riscurilor de corupție, cu indicatorii de estimare a impactului în situația materializării riscurilor de corupție și formatul registrului riscurilor de corupție. Totodată, acest act normativ aprobă Metodologia de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu formatul raportului anual de evaluare a incidentelor de integritate.

FAPTE DEFINITE CA INFRAȚIUNI DE CORUPȚIE ȘI DE SERVICIU ÎN CODUL PENAL

Titlul V, Capitolul I, Infrațțiuni de corupție:

Art.289: Luarea de mita

- (1) Fapta funcționarului public care, direct ori indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori accepta promisiunea unor astfel de foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intra în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică ori de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.
- (2) Fapta prevăzută în alin. (1), săvârșită de una dintre persoanele prevăzute în art. 175 alin. (2), constituie infracțiune numai când este comisă în legătură cu neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii unui act privitor la îndatoririle sale legale sau în legătură cu efectuarea unui act contrar acestor îndatoriri.
- (3) Bani, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Art. 290: Darea de mita

- (1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în art. 289, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2)Fapta prevăzută în alin.(1) nu constituie infracțiune atunci când mituitorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita.

(3)Mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.

(4)Banii, valorile sau orice alte bunuri date se restituie persoanei care le-a dat, dacă acestea au fost date în cazul prevăzut în alin.(2) sau date după denunțul prevăzut în alin.(3).

(5)Banii, valorile sau ori ce alte bunuri oferite sau date sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Art.291:Traficul de influență

(1)Pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență a supra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2)Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Art.292: Cumpărarea de influență

1)Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, pentru sine sau pentru altul, direct ori indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public, (pentru a-l determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2)Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.

(3)Banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat, dacă au fost date după denunțul prevăzut în alin.(2).

(4)Banii, valorile sau orice alte bunuri date sau oferite sunt supuse confiscării, iar dacă acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Titlul II, Capitolul I, Infracțiunea

Dispoziții generale

Art. 15: Trăsăturile esențiale ale infracțiunii

(1)Infracțiunea este fapta prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o.

(2)Infracțiunea este singurul temei al răspunderii penale.

Art. 16: Vinovăția

(1)Fapta constituie infracțiune numai dacă a fost săvârșită cu forma de vinovăție cerută de legea penală.

(2)Vinovăție există când fapta este comisă cu intenție, din culpa sau cu intenție depășită.

(3)Fapta este săvârșită cu intenție când făptuitorul:

a) prevede rezultatul faptei sale, urmărind producerea lui prin săvârșirea acelei fapte;
b) prevede rezultatul faptei sale și, deși nu-l urmărește, acceptă posibilitatea producerii lui.

(4) Fapta este săvârșită din culpă, când făptuitorul:

a) prevede rezultatul faptei sale, dar nu-l acceptă, socotind fără temei că el nu se va produce;

b) nu prevede rezultatul faptei sale, deși trebuia și putea să îl prevadă.

(5) Există intenție depășită când fapta constând într-o acțiune sau inacțiune intenționată produce un rezultat mai grav, care se datorează culpei făptuitorului.

(6) Fapta constând într-o acțiune sau inacțiune constituie infracțiune când este săvârșită cu intenție. Fapta comisă din culpa constituie infracțiune numai când legea o prevede în mod expres.

Art. 17: Săvârșirea infracțiunii comise prin omisiune

Infracțiunea comisă care presupune producerea unui rezultat se consideră săvârșită și prin omisiune când:

a) Există o obligație legală sau contractuală de a acționa;

b) Autorul omisiunii, printr-o acțiune sau inacțiune anterioară, a creat pentru valoarea socială protejată o stare de pericol care a înlesnit producerea rezultatului.

Capitolul IV, Tentativa

Art. 32: Tentativa

(1) Tentativa constă în punerea în executare a intenției de a săvârși infracțiunea, executare care a fost însă întreruptă sau nu și-a produs efectul.

(2) Nu există tentativă atunci când imposibilitatea de consumare a infracțiunii este consecința modului cum a fost concepută executarea.

Art. 33: Pedepsirea tentativei

(1) Tentativa se pedepsește numai când legea prevede în mod expres aceasta.

(2) Tentativa se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea consumată, ale cărei limite se reduc la jumătate. Când pentru infracțiunea consumată legea prevede pedeapsa detențiunii pe viață, iar instanța s-ar orienta spre aceasta, tentativa se sancționează cu pedeapsa închisorii de la 10 la 20 de ani.

Art. 34: Desistarea și împiedicarea producerii rezultatului

(1) Nu se pedepsește autorul care, înainte de descoperirea faptei, s-a desistat ori a încunoștințat autoritățile de comiterea acesteia, astfel încât consumarea să poată fi împiedicată, sau a împiedicat el însuși consumarea infracțiunii.

(2) Dacă actele îndeplinite până în momentul desistării sau împiedicării producerii rezultatului constituie o altă infracțiune, se aplică pedeapsa pentru această infracțiune.

Titlul IV, Capitolul I, Răspunderea penală a persoanei juridice

Dispoziții generale

Art.136 : Condițiile răspunderii penale a persoanei juridice

(1) Persoana juridică, cu excepția statului și a autorităților publice, răspunde penal pentru infracțiunile săvârșite în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice.

(2) Instituțiile publice nu răspund penal pentru infracțiunile săvârșite în exercitarea unei activități ce nu poate face obiectul domeniului privat.

(3) Răspunderea penală a persoanei juridice nu exclude răspunderea penală a persoanei fizice care a contribuit la săvârșirea aceleiași fapte.

Art. 137: Pedepsele aplicabile persoanei juridice

(1) Pedepsele aplicabile persoanei juridice sunt principale și complementare.

(2) Pedepsa principală este amenda.

(3) Pedepsele complementare sunt:

a) dizolvarea persoanei juridice;

b) suspendarea activității sau a uneia dintre activitățile persoanei juridice pe o durată de la 3 luni la 3 ani;

c) închiderea unor puncte de lucru ale persoanei juridice pe o durată de la 3 luni la 3 ani;

d) interzicerea de a participa la procedurile de achiziții publice pe o durată de la unu la 3 ani;

e) plasarea sub supraveghere judiciară;

f) afișarea sau publicarea hotărârii de condamnare.

Capitolul III, Titlul X, înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală

Art. 173: Legea penală

Prin legea penală se înțelege orice dispoziție cu caracter penal cuprinsă în legi organice, ordonanțe de urgență sau alte acte normative care la data adoptării lor aveau putere de lege.

Art. 174: Săvârșirea unei infracțiuni

Prin săvârșirea unei infracțiuni sau comiterea unei infracțiuni se înțelege săvârșirea oricăreia dintre faptele pe care legea le pedepsește ca infracțiune consumată sau ca tentativă, precum și participarea la comiterea acestora în calitate de coautor, instigator sau complice.

Art. 175: Funcționar public

(1) Funcționar public, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație:

a) exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești;

b) exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură;

c) exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regiuni autonome, al

altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia.

Capitolul III, Infrațiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii

Art. 246: Deturnarea licitațiilor publice

Fapta de a îndepărta, prin constrângere sau corupere, un participant de la o licitație publică ori înțelegerea între participanți pentru a denatura prețul de adjudecare se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

Capitolul IV, Fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice

Art. 249: Frauda informatică

Introducerea, modificarea sau ștergerea de date informatice, restricționarea accesului la aceste date ori împiedicarea în orice mod a funcționării unui sistem informatic, în scopul de a obține un beneficiu material pentru sine sau pentru altul, dacă s-a cauzat o pagubă unei persoane, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

Art. 250: Efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos

(1) Efectuarea unei operațiuni de retragere de numerar, încărcare sau descărcarea unui instrument de monedă electronică ori de transfer de fonduri, prin utilizarea, fără consimțământul titularului, a unui instrument de plată electronică sau a datelor de identificare care permit utilizarea acestuia, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează efectuarea uneia dintre operațiunile prevăzute în alin.(1), prin utilizarea neautorizată a oricăror date de identificare sau prin utilizarea de date de identificare fictive.

(3) Transmiterea neautorizată către altă persoană a oricăror date de identificare, în vederea efectuării uneia dintre operațiunile prevăzute în alin.(1), se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

Art. 251: Acceptarea operațiunilor financiare efectuate în mod fraudulos

(1) Acceptarea unei operațiuni de retragere de numerar, încărcare sau descărcarea unui instrument de monedă electronică ori de transfer de fonduri, cunoscând că este efectuată prin folosirea unui instrument de plată electronică falsificat sau utilizat fără consimțământul titularului său, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează acceptarea uneia dintre operațiunile prevăzute în alin.(1), cunoscând că este efectuată prin utilizarea neautorizată a oricăror date de identificare sau prin utilizarea de date de identificare fictive.

Titlul IV, infrațiuni contra înfăptuirii justiției

Art. 267: Omisiunea sesizării

(1) Funcționarul public, care luând cunoștință de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală în legătură cu serviciul în cadrul căruia își îndeplinește sarcinile, omite sesizarea

de îndată a organelor de urmărire penală se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă

(2) Când fapta este săvârșită din culpă, pedeapsa este închisoarea de la 3 luni la un an sau cu amendă

Titlul V, Capitolul II, infracțiuni de serviciu

Art. 297: Abuzul în serviciu

(1) Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

Art. 298: Neglijența în serviciu

Încălcarea din culpă de către un funcționar public a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau prin îndeplinirea ei defectuoasă, dacă prin aceasta se cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

Art. 300: Uzurparea funcției

Fapta funcționarului public care, în timpul serviciului, îndeplinește un act ce nu intră în atribuțiile sale, dacă prin aceasta s-a produs una dintre urmările prevăzute în art. 297, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

Art. 301: Folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane

(1) Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act prin care s-a obținut un folos patrimonial pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori un afin până la gradul II inclusiv se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică pe o perioadă de 3 ani.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu se aplică în cazurile în care actul sau decizia se referă la următoarele situații:

- a) emiterea, aprobarea sau adoptarea actelor normative;
- b) exercitarea unui drept recunoscut de lege sau în îndeplinirea unei obligații impuse de lege, cu respectarea condițiilor și limitelor prevăzute de aceasta.

Art. 306: Obținerea ilegală de fonduri

(1) Folosirea ori prezentarea de documente sau date false, inexacte ori incomplete, pentru primirea aprobărilor sau garanțiilor necesare acordării finanțărilor obținute sau garantate din fonduri publice, dacă are ca rezultat obținerea pe nedrept a acestor fonduri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art.307: Deturnarea de fonduri

- (1) Schimbarea destinației fondurilor bănești ori a resurselor materiale alocate unei autorități publice sau instituții publice, fără respectarea prevederilor legale, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.
- (2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor provenite din finanțările obținute sau garantate din fonduri publice.
- (3) Tentativa se pedepsește.

Titlul VI, Capitolul I, Falsificarea de monede, timbre, sau de alte valori

Art.311: Falsificarea de titluri de credit sau instrumente de plată

- (1) Falsificarea de titluri de credit, titluri sau instrumente pentru efectuarea plăților sau a oricăror altor titluri ori valori asemănătoare se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.
- (2) Dacă fapta prevăzută în alin.(1) privește un instrument de plată electronică, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.
- (3) Tentativa se pedepsește.

Titlul VI, Capitolul III, Falsuri în înscrisuri

Art.320: Falsul material în înscrisuri oficiale

- (1) Falsificarea unui înscris oficial, prin contrafacere a scrierii ori a subscrierii sau prin alterarea lui în orice mod, de natură să producă consecințe juridice, se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani.
- (2) Falsul prevăzut în alin.(1), săvârșit de un funcționar public în exercițiul atribuțiilor de serviciu, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.
- (3) Sunt asimilate înscrisurilor oficiale biletele, tichetele sau orice alte imprimare producătoare de consecințe juridice.
- (4) Tentativa se pedepsește.

Art.321: Falsul intelectual

- (1) Falsificarea unui înscris oficial cu prilejul întocmirii acestuia, de către un funcționar public aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, prin atestarea unor fapte sau împrejurări necorespunzătoare adevărului ori prin omisiunea cu știință de a insera unele date sau împrejurări, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.
- (2) Tentativa se pedepsește.

Art.322: Falsul în înscrisuri sub semnătură privată

- (1) Falsificarea unui înscris sub semnătură privată prin vreunul dintre modurile prevăzute în art.320 sau art.321, dacă făptuitorul folosește înscrisul falsificat ori îl încredințează altei persoane spre folosire, în vederea producerii unei consecințe juridice, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.
- (2) Tentativa se pedepsește.

Art. 323: Uzul de fals

Folosirea unui înscris oficial ori sub semnătură privată, cunoscând că este fals, în vederea producerii unei consecințe juridice, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă, când înscrisul este oficial, și cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă, când înscrisul este sub semnătură privată.

FAPTE DEFINITE CA INFRAȚIUNI DE CORUPȚIE ÎN LEGEA 78/2000 PRIVIND PREVENIREA, DESCOPERIREA ȘI SANȚIONAREA FAPTELOR DE CORUPȚIE

Capitolul I, Dispoziții generale

Art. 1

(1) Prezenta lege instituie măsuri de prevenire, descoperire și sancționare a faptelor de corupție și se aplică următoarelor persoane:

- a) care exercită o funcție publică, indiferent de modul în care au fost investite, în cadrul autorităților publice sau instituțiilor publice;
- b) care îndeplinesc, permanent sau temporar, potrivit legii, o funcție sau o însărcinare, în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influența, în cadrul serviciilor publice, regiilor autonome, societăților comerciale, companiilor naționale, societăților naționale, unităților cooperatiste sau al altor agenți economici;
- c) care exercită atribuții de control, potrivit legii;
- d) care acordă asistență specializată unităților prevăzute la lit. a) și b), în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influența;
- e) care, indiferent de calitatea lor, realizează, controlează sau acordă asistență specializată, în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influența, cu privire la: operațiuni care antrenează circulația de capital, operațiuni de bancă, de schimb valutar sau de credit, operațiuni de plasament, în burse, în asigurări, în plasament mutual ori privitor la conturile bancare și cele asimilate acestora, tranzacții comerciale interne și internaționale;
- f) care dețin o funcție de conducere intra-un partid sau într-o formațiune politică, într-un sindicat, într-o organizație patronală ori într-o asociație fără scop lucrativ sau fundație;
- g) alte persoane fizice decât cele prevăzute la lit. a)-f), în condițiile prevăzute de lege.

Capitolul II, Reguli speciale de comportament privind anumite categorii de persoane, în scopul prevenirii faptelor de corupție.

Art. 2

Persoanele prevăzute la art. 1 sunt obligate să îndeplinească îndatoririle ce le revin din exercitarea funcțiilor, atribuțiilor sau însărcinărilor încredințate, cu respectarea strictă a legilor și a normelor de conduită profesională, și să asigure ocrotirea și realizarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, fără să se folosească de funcțiile, atribuțiile ori însărcinările primite, pentru dobândirea pentru ele sau pentru alte persoane de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite.

Art. 3

(1) Persoanele prevăzute la art. 1 lit. a), precum și persoanele care dețin o funcție de conducere, de la directori inclusiv, în sus, în cadrul regiilor autonome, companiilor naționale, societăților naționale, societăților reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar, instituțiilor publice implicate în realizarea procesului de privatizare, Băncii Naționale a României, băncilor la care statul este acționar majoritar, au obligația să își declare averea în condițiile prevăzute de Legea nr. 115/1996 privind declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere.

(2) Nedepunerea declarației de avere de către persoanele prevăzute la alin. (1) atrage declanșarea din oficiu a procedurii de control al averii în condițiile Legii nr. 115/1996.

Art. 4

(1) Persoanele prevăzute la art. 1 lit. a) și c) au obligația să declare, în termen de 30 de zile de la primire, orice donație directă ori indirectă sau daruri manuale primite în legătură cu exercitarea funcțiilor sau atribuțiilor lor, cu excepția celor care au o valoare simbolică.

(2) Dispozițiile Legii nr. 115/1996 referitoare la modalitatea depunerii declarației de avere se aplică în mod corespunzător și în cazul prevăzut la alin. (1).

Capitolul II, Secțiunea 2, Infracțiuni de corupție

Art. 6

Infracțiunile de luare de mită, prevăzută la art. 289 din Codul penal, dare de mită, prevăzută la art. 290 din Codul penal, și de trafic de influență, prevăzută la art. 291 din Codul penal, și cumpărare de influență, prevăzută la art. 291 din Codul penal, se pedepsesc potrivit prevederilor acelor texte de lege. Dispozițiile art. 308 din Codul penal se aplică în mod corespunzător.

Art. 7

Faptele de luare de mită sau trafic de influență săvârșite de o persoană care:

- a) exercită o funcție de demnitate publică;
- b) este judecător sau procuror;
- c) este organ de cercetare penală sau are atribuții de constatare ori de sancționare a contravențiilor;
- d) este una dintre persoanele prevăzute la art. 293 din Codul penal se sancționează cu pedeapsa prevăzută la art. 289 sau 291 din Codul penal, ale cărei limite se majorează cu o treime.

Secțiunea 3, Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție

Art. 10. - Constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi următoarele fapte, dacă sunt săvârșite în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite:

- a) stabilirea, cu intenție, a unei valori diminuate, față de valoarea comercială reală, a bunurilor aparținând operatorilor economici la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar, comisă în cadrul acțiunii de privatizare ori de executare silită, de reorganizare sau lichidare judiciară ori cu ocazia unei operațiuni comerciale, ori a bunurilor aparținând autorității publice sau instituțiilor publice, în cadrul unei acțiuni de vânzare a acestora sau de executare silită, săvârșită de cei care au atribuții de conducere, de administrare, de gestionare, de executare silită, de reorganizare ori lichidare judiciară;
- b) acordarea de subvenții cu încălcarea legii sau neurmărirea, conform legii, a respectării destinației subvențiilor;
- c) utilizarea subvențiilor în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate, precum și utilizarea în alte scopuri a creditelor garantate din fonduri publice sau care urmează să fie rambursate din fonduri publice.

SCOPUL POLITICII ANTIMITĂ

Scopul acestei Politici este de a stabili un standard de comportament care minimalizează riscul săvârșirii infracțiunii de luare de mită pentru angajații RAR – RA.

OBIECTIVELE POLITICII ANTIMITĂ

1. RAR – RA în calitate de entitate responsabilă își ghidează și dezvoltă activitatea, printr-un set de politici care îi definesc cultura organizațională și obiectivele și care cultivă încrederea în mentalul: clienților și furnizorilor, angajaților, comunităților în care își desfășoară activitatea, persoanelor a căror încredere este esențială pentru a atinge succesul.
2. Politica antimită a RAR-RA impune fiecăruia dintre noi evitarea dării, a luării de mită și a corupției în cadrul tuturor activităților regiei și reprezentanțelor sale și în orice loc în care ne desfășurăm activitatea. **Pentru noi activitățile ce implică darea, luarea de mită și corupția nu reprezintă niciodată măsurile corecte.** **Politica antimită a RAR-RA impulsionează angajații, să evite activitățile ilegale și de corupție, precum și darea și luarea de mită.**
3. Noi toți, cei care prezentăm interesele regiei, trebuie să acționăm astfel încât să nu permitem corupției să devină parte integrantă a niciunui tip de operațiune comercială sau activitate întreprinsă de RAR - RA. Îndeplinirea acestui deziderat implică **respectarea întregii legislații naționale, interzicerea plăților abuzive, a atențiilor sau a stimulentele de orice tip, oferite sau primite din partea oricărei persoane, inclusiv funcționarii din sector public sau privat, clienții sau furnizorii.**

DOMENIUL DE APLICARE

Politica antimită a RAR - RA se aplică cu strictețe, atât la nivelul structurilor organizatorice din cadrul sediului central cât și la nivelul reprezentanțelor teritoriale, tuturor angajaților precum și oricărui terț care acționează în numele RAR – RA (care furnizează sau beneficiază de serviciile RAR – RA). De asemenea parteneri contractuali trebuie să se comporte într-un mod etic corespunzător și este posibil să li se solicite să respecte această politică în toate activitățile lor cu și pentru RAR - RA.

RĂSPUNDERI

Toți angajații RAR-RA trebuie să se familiarizeze cu politica antimită a regiei și să respecte în totdeauna toate secțiunile aplicabile acestei politici. Orice încălcare a acestei politici, sau a oricărei proceduri pe care o implementează, va fi considerate drept serioasă de către RAR-RA și poate rezulta în acțiuni disciplinare, inclusiv concedierea și raportarea către autoritățile competente. Supunerea la această politică vă va ajuta să vă protejați de nenumărate amenzi și eventuale condamnări la închisoare, dar va proteja și RAR-RA de posibile amenzi și de deteriorarea considerabilă a imaginii sale, precum și de degradarea relațiilor comerciale și de orice natură a acestora.

Conducerea RAR-RA va fi responsabilă pentru aplicarea tuturor măsurilor privind prevenirea și identificarea corupției, mitei și conflictelor de interese așa cum sunt ele definite în această politică.

POLITICA

RAR-RA manifestă toleranță zero pentru mită și corupție și le cere tuturor directorilor și angajaților care acționează în numele RAR-RA să respecte pe deplin legile și reglementările antimită și anticorupție aplicabile.

Politica RAR-RA interzice implicarea în activități care ar putea fi interpretate drept dare sau luare de mită și se angajează să desfășoare activitățile specifice de integritate și să acționeze etic și deontologic legal.

RAR-RA consideră că este dator să concureze în mediul de activitate pe baza calității și a valorii serviciilor prestate, nepermițând plata pentru obținerea unor avantaje profesionale.

Nicio persoană asociată RAR-RA nu va primi, oferi, promite că va achita sau autoriza plata sau virarea unei sume de bani, a unor atenții sau a oricăror lucruri de valoare, clienților sau acelor persoane cu care interacționează în prestarea serviciilor ce țin de activitatea RAR-RA

ȚINTA PENTRU MITĂ

Ținta unui act de mită poate fi oricine (angajat RAR-RA), care ar putea avea posibilitatea să furnizeze un avantaj substanțial sau nesubstanțial pentru persoana, compania sau organizația care inițiază actul de mită sau care beneficiază de pe urma actului de mită (corupție pasivă).

MĂSURI PENTRU EVITAREA CORUPȚIEI ȘI A CONFLICTELOR DE INTERESE

Regulile ce urmează privind evitarea corupției și a conflictelor de interese implică metode comune de evitare a riscurilor referitoare la corupție și la conflictele de interese. Ele se concentrează în principal pentru persoanele responsabile de conducere sau organizare. În ceea ce privește măsurile special aplicabile angajaților, acestea trebuie să respecte normele legale și regulile interne, în special dreptul de confidențialitate și legislația cu privire la participația angajaților.

ANALIZA RISCURILOR

O colecție sistematică și o analiză a riscurilor existente și investigate pe de-o parte sau detectarea cazurilor de încălcare a regulilor aplicabile, pe de altă parte reprezintă o bază importantă pentru o apărare efectivă și eficientă împotriva corupției și a conflictelor de interese.

Cu scopul de a identifica riscurile referitoare la corupție, Compartimentul Prevenire Fapte de Corupție (CPFC), cu suportul diferitelor organisme și servicii din cadrul RAR-RA (ex. Achiziții, Resurse Umane, Contabilitate, Juridic, Comisia de Monitorizare etc), va efectua o evaluare anuală a riscurilor referitoare la corupție pe baza rezultatelor controalelor efectuate pentru detectarea și prevenirea corupției și a conflictelor de interese, și va stabili măsurile potrivite și recomandate pentru reducerea sau eliminarea riscurilor identificate în structura organizațională.

PREVENȚIE

În momentul în care sunt angajați sau își schimbă locul de muncă în cadrul RAR-RA, aceștia trebuie conștientizați cu privire la riscurile de corupție și a conflictelor de interese și instruiți cu privire la acțiunile care urmează să fie luate, în conformitate cu normele legale și a regulamentelor interne, împotriva lor în cazul unor astfel de încălcări. În ceea ce privesc riscurile posibile, angajații trebuie, de asemenea, conștientizați de acestea ulterior.

În cazul în care sunt implicați în funcțiuni organizaționale cu un risc crescut de corupție și conflicte de interese (ex. Dep. Achiziții), angajaților trebuie să li se amintească acest lucru și trebuie oferită o instruire specifică noilor responsabilități de lucru, la intervale regulate de timp.

Funcțiunile interne responsabile pentru instruirea și formarea profesională, precum și dezvoltarea personalului, vor include subiectul de “gestionare a riscurilor” în programele lor.

Încrederea și integritatea personală a angajaților este un factor important în reducerea riscurilor datorate corupției și a altor conflicte de interese în toate structurile organizatorice ale RAR-RA. Procesele de ocupare a pozițiilor ar trebui să fie, prin urmare, proiectate pentru a permite o evaluare fiabilă a competențelor și adecvarea profilului personal al candidatului la locul de muncă. Funcțiile de conducere sunt responsabile pentru administrarea resurselor umane și controlul privind verificarea

continuității și dezvoltării aptitudinilor și adecvarea profilului personal, care trebuie evaluat la intervale regulate de timp sau atunci când se consideră necesar, după caz. Regulile care se aplică dreptului de participare a angajatului (printre altele, participarea la programele de dezvoltare ale resurselor umane, audierea în fața comisiilor, care sunt responsabile pentru schimbarea locului de munca sau pentru transferul poziției etc.) rămân neafectate.

În acele zone în care, conform rezultatelor finale ale evaluării riscurilor, apar factori de risc crescut precum neîncrederea personală și funcțională având în vedere durata performanței angajatului în desfășurarea activității, de-a lungul timpului, trebuie acordată o atenție deosebită în momentul recrutării eligibilității aplicațiilor, pe baza unor criterii profesionale specifice (funcții sensibile la corupție). Astfel, în aceste zone, în conformitate și cu normele legale în vigoare și având în vedere, totodată, și interesul personal al angajaților, trebuie avută în vedere ca și măsură pentru reducerea riscului de corupție sau a altor conflicte de interese, schimbarea periodică a locului de muncă.

MECANISME DE CONTROL

RAR-RA are implementat un sistem intern de control prin Compartimentul de Prevenire Fapte de Corupție (CPFC), pe care se obligă să-l păstreze și perfecționeze permanent pentru a oferi garanții rezonabile ca activitățile specifice (ce țin de prestarea de servicii, certificarea, autorizarea etc) și nu numai, sunt efectuate în conformitate cu aprobarea generală sau specifică a managementului regiei.

Toate reprezentanțele teritoriale ale RAR-RA sunt controlate și verificate conform planificărilor interne ale CPFC, în vederea respectării procedurilor interne ce țin de activitatea specifică desfășurată.

Unul din elementele unui sistem eficient de control intern este ca personalul cu atribuții de control și audit din cadrul regiei și cel din structurile controlului financiar de gestiune și controlului financiar preventiv să verifice tranzacțiile și cheltuielile/cererile de plată pentru a găsi eventuale semnale de alertă care să indice o bază comercială necorespunzătoare sau riscuri excesive pentru activități de corupție.

RAPORTAREA NEREGULILOR, INCIDENTELOR, MOTIVELOR DE ÎNGRIJORARE ȘI A ÎNCĂLCĂRILOR REALE SAU SUSPECTATE

Orice abateri propriu-zise sau presupuse ale politicilor prezentate în Ghidul de conformare la politica anti-mită a RAR-RA trebuie raportate imediat la conducerea RAR-RA și la CPFC al entității conform procedurilor interne de lucru (ex. vezi procedura de sistem "Raportarea internă privind încălcări ale legii și protecția avertizorilor în interes public"). Orice activități raportate care par să nu respecte această politică vor fi cercetate corespunzător.

Se așteaptă ca salariații și persoanele ce beneficiază de activitățile/prestațiile efectuate de către RAR-RA, să își exprime preocupările cu posibile încălcări ale principiilor anti-mită și anticorupție, ale legii și ale politicilor prezentate în Ghidul de conformare la politica anti-mită a RAR-RA și să raporteze de îndată abaterile de la aceste principii, acte normative și proceduri de lucru.

NON-RIPOSTĂ ȘI CONFIDENȚIALITATE

RAR-RA apreciază sprijinul angajaților care identifică riscuri potențiale și care se impun a fi rezolvate. RAR-RA va întreprinde toate măsurile posibile pentru a asigura confidențialitatea situațiilor raportate, inclusiv confidențialitatea identității celui care le semnalează (conform procedurii aferente avertizorilor de integritate). Aspectele sesizate vor fi investigate într-o manieră cât mai confidențială cu putință. Persoanele care raportează (avertizorul de integritate), conform prezentei politici, sunt asigurate că nu vor exista represalii asupra lor ca urmare a raportării/investigării.

RAR-RA nu tolerează nici un fel de ripostă împotriva salariaților care, cu bună credință, raportează încălcarea sau violarea politicilor din Ghidul de conformare la politica antimită sau orice aspecte de comportament ilegal. RAR-RA acordă multă seriozitate reclamațiilor privind riposta în asemenea cazuri. De asemenea, acuzațiile de ripostă sunt examinate și urmate de acțiuni corespunzătoare.

RAR-RA își ia angajamentul să se asigure că angajații pot să își raporteze suspiciunile și îngrijorarea într-un mediu de încredere și confidențialitate deplină. Toate raportările sunt luate foarte în serios și vor fi investigate cu maximă seriozitate. Răzbunarea, sub orice formă, împotriva unui angajat care a raportat o fraudă este strict interzisă.

Dacă:

- aveți la cunoștință că a avut loc un act de mituire sau corupție sau dacă suspectați că acest lucru s-a întâmplat sau s-ar putea întâmpla, oriunde în cadrul (sau în legătură cu) RAR-RA, trebuie să raportați imediat acest lucru CPFC;
- aveți motive să credeți că vreun angajat al regiei sau oricine altcineva, care lucrează în numele RAR-RA, s-a angajat în acțiuni care încalcă normele de etică sau normele legale, trebuie să raportați prompt incidentul CPFC;
- sunteți abordat sau vi se solicită să ascundeți identitatea celeilalte părți într-o activitate sau să participați la o plată ilegală, o plată "neînregistrată în contabilitate", o plată în numerar sau o plată către o terță parte sau un cont bancar în care sunt prestate serviciile, în mod cert trebuie să refuzați să participați la o astfel de acțiune și trebuie să raportați imediat incidentul CPFC;
- aveți cunoștință de situații care atrag atenția asupra unei persoane responsabile sau terțe părți în legătură cu un risc privind o conduită ilegală sau necorespunzătoare care a avut loc sau poate avea loc în viitor, raportați de îndată CPFC;
- vi se oferă mită, sau vi se cere să oferiți mită, sau dacă suspectați că s-a produs sau s-ar putea produce un act de mituire, corupție sau o altă încălcare a acestei politici, trebuie să raportați imediat acest lucru CPFC.

Sesizările se pot efectua către punctul principal de contact din cadrul RAR-RA, pe site-ul oficial al regiei secțiunea avertizor public, petiții, reclamații și contestații, adresa de e-mail stefan.voicila@rarom.ro, pentru sesizarea iregularităților și a posibilelor fapte de corupție.

Trebuie de asemenea să contactați CPFC în cazul în care aveți orice întrebări generale despre Ghidul de conformare la politica antimită a RAR-RA, sau despre felul în care se aplică regulile în diferite circumstanțe.

Fiecare angajat RAR-RA este încurajat să adreseze întrebări referitoare la Ghidul de conformare la politica antimită a RAR – RA, Compartimentului de Prevenire Fapte de Corupție.

Angajații, inclusiv clienții, pot raporta motivele de îngrijorare prin canalele de comunicare privind integritatea.

CE SE ÎNTÂMPLĂ DACĂ NU RESPECTAȚI POLITICA?

În temeiul legislației din România, mita reprezintă o infracțiune. Dacă legislația privind anticorupția este încălcată, angajații RAR-RA pot primi sancțiuni civile, penale și administrative, iar reputația RAR-RA poate suferi pierderi semnificative în ceea ce privește relațiile publice.

Chiar și aparența unei abateri poate dăuna grav reputației RAR-RA. Dacă sunteți condamnat, ați putea primi până la zece ani de închisoare. În plus, RAR-RA poate primi, la rândul său, sancțiuni grave, care include amenzi nelimitate și cereri de despăgubire din partea unor terțe părți. Respectarea de către dvs. a acestei politici și a tuturor legilor aplicabile cu privire la antimită și corupție este așadar esențială pentru a vă proteja atât pe dvs., cât și entitatea.

Prin urmare aveți o responsabilitate personală de a respecta această politică și standardele stabilite în îndrumările anti-mită. Orice încălcare va fi considerată incident de integritate de către RAR-RA și poate rezulta în acțiuni disciplinare inclusiv încetarea contractului individual de muncă fără preaviz. RAR-RA poate de asemenea raporta un incident de integritate, funcție de gravitatea acestuia, către autoritățile responsabile.

MĂSURI DISCIPLINARE

Angajații RAR-RA, care prin activitățile prestate încalcă regulile stabilite prin actele normative interne, vor fi supuși măsurilor disciplinare aferente ale regiei, cercetate/investigate prin CPFC care, ulterior, înaintează conducerii RAR-RA măsuri adecvate de corecție și sancționare disciplinară.

Măsurile disciplinare urmează a fi întreprinse și față de persoanele care, prin bună știință încalcă sau au cunoștință de alte persoane (angajați RAR-RA), că nu respectă și încalcă aceste politici și nu raportează aceasta conducerii regiei sau CPFC.

Nerespectarea acestei politici și a procedurilor aferente va fi analizată cu seriozitate și va putea constitui un motiv de sancționare, conducând inclusiv până la încetarea contractului individual de muncă din motive întemeiate.

Întocmit,
ofițer de conformitate, coordonator al CPFC
ing. Voicilă Stefan